MAATALOUS

Toivoisin tilallisten ottavan rennommin ja pitävän huolta vapaa-ajan järjestämisestä. Tilallinen itse on tilan tärkein työkalu. **AGROLOGIOPISKELIJA SONJA RANTA-PITKÄNEN**

Pienellä lypsykarjatilalla tutkitusti vähemmän stressiä

Stressittömimmät maidontuottajat löytyvät pieniltä tiloilta. Suurilla tiloilla stressiä koetaan paljon.

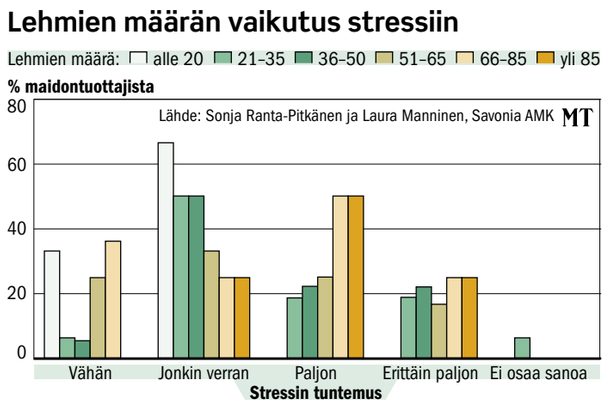

Tilakoko näkyy tuoreen kyselyn mukaan selvästi maidontuottajien stressin määrässä.

Alle 20 lehmän tiloilla tuottajat kertoivat kokevansa vähän tai jonkin verran stressiä. ”Paljon” tai ”erittäin paljon” -vastauksia ei näiltä tiloilta tullut yhtään.

Yli 86 lehmän tiloilta taas ei tullut stressin määrää koskevaan kysymykseen yhtään ”vähän”-vastauksia. Näillä tiloilla kaikki olivat vähintään jonkin verran stressaantuneita, useimmat paljon.

Sonja Ranta-Pitkänen esitteli maitotilojen hyvinvointikyselyn tuloksia Hyvinvointia maatilalla -seminaarissa Kalajoella keskiviikkona.

Kysely tehtiin Farmi2020-hankkeen toimeksiannosta, ja sen toteuttivat Savonia-ammattikorkeakoulun agrologiopiskelijat Sonja Ranta-Pitkänen ja **Laura Manninen**. Työ oli osa opintoihin liittyvää tutkimuskurssia.

Keskipohjalaisille maitotiloille suunnattuun kyselyyn vastasi maaliskuussa 65 maidontuottajaa. Nuorin oli 22-vuotias ja vanhin 63. Naisia vastaajista oli 57 ja miehiä 43 prosenttia.

Pienimmällä tilalla oli 14 lehmää, suurimmalla 240.

Joka kuudes pahasti stressaantunut

Maidontuottajien henkistä hyvinvointia syö moni asia: stressi, kiire ja väsymys, työn sitovuus ja lomittajan puute, heikko talous ja pelko tulevaisuuden taloustilanteesta sekä ongelmat navetassa tai ihmissuhteissa.

Myös maatalouspolitiikka ja lisääntynyt paperityön määrä rasittavat monia.

Kaikista vastaajista lähes 16 prosenttia kertoi tuntevansa erittäin paljon stressiä.

Navettatyyppi vaikutti tuottajien stressaantumiseen. Parsinavetassa työskentelevillä oli stressiä enemmän kuin pihatossa työtään tekevillä.

Lypsyrobotti näyttäisi lisäävän stressiä. Tutkimuksessa ei kuitenkaan otettu huomioon sitä, miten kauan robotti oli tilalla ollut, Ranta-Pitkänen huomauttaa. Tieto saattaisi vaikuttaa tuloksiin.

Kun navetassa ei ollut lainkaan automatisointia, stressin määrä pysyi kurissa.

Tiloilla, joilla on erittäin paljon automatisointia, stressivastaukset jakautuivat melko tasaisesti kaikkiin luokkiin välillä vähän–erittäin paljon.

Ranta-Pitkänen arvioi, että stressin aiheet liittyvät koneiden toimivuuteen, käyttäjäosaamiseen ja huollon toteutumiseen. Tutkittua tietoa tästä ei kuitenkaan ole.

Töistä irtautuminen pitää stressiä kurissa

Vastaajilta kysyttiin myös oman ajan määrää ja lomailutottumuksia.

Joka kolmas vastaaja totesi, että omaa aikaa on vähän eli he valitsivat ”heikko”-vaihtoehdon.

Vaihtoehdot hyvä ja melko hyvä keräsivät kumpikin neljänneksen vastauksista.

9 prosenttia vastaajista kertoi, ettei lomaile säännöllisesti. ”Jonkin verran säännöllisesti” kertoi lomailevansa kaksi kolmasosaa ja paljon joka viides.

Vasta, kun lomailu oli erittäin säännöllistä, stressiä koettiin selkeästi vähemmän.

Hyvinvointia maatilalla -seminaarin järjestivät 3M- ja Farmi2020-hankkeet.

SATU LEHTONEN

Mcpa:n vesistörajoitus käyttöön asteittain

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes päätti tammikuussa, että mcpa-kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää 25 metriä lähempänä vesistöjä.

Nyt virasto tiedottaa, ettei rajoituksen noudattamatta jättäminen vielä tällä viljelykaudella aiheuta viljelijöille tukien menetyksiä. Perusteena on, ettei uusia rajoituksia ole merkitty kaikkiin mcpa-pakkauksiin.

Vielä huhtikuun alussa Tukes piti kiinni 25 metrin rajoituksesta, vaikka torjunta-aine olisi hankittu aiemmin eikä uutta rajoitusta mainita purkissa. Nyt tulkintaa on lievennetty.

Tukesin tiedotteessa todetaan, että useat viljelijät ovat ostaneet mcpa-valmisteita jo viime vuoden puolella. Näissä pakkauksissa ei vielä lue, ettei ainetta saa käyttää alle 25 metrin päässä vesistöstä.

Tulevana kasvukautena viljelijä voi noudattaa kasvinsuojeluaineiden myyntipäällysteksteihin painettuja käyttöohjeita rajoituksineen, Tukes linjaa.

Tukes aikoo ohjeistaa valvontaviranomaisia kesän ja kevään aikana kertomaan uusista rajoituksista.

Jos viljelijä on tukivalvonnan yhteydessä saanut tiedon valmisteen käytön ehtojen muutoksista, se on otettava huomioon, kun kyseistä valmistetta käytetään seuraavan kerran.

Mcpa:lle määrätty rajoite tarkoittaa samalla sitä, ettei viljoilla ole enää lupa käyttää alle 25 metrin päässä vesistöstä minkäänlaisia rikkojen kemiallisia torjunta-aineita. Vain kasvukauden ulkopuolella käytettävä glyfosaatti sallitaan.

Mcpa-valmisteiden lisäksi tammikuussa hyväksyttiin uudelleen kolme muuta kasvinsuojeluainetta, Express 50 T, Ratio T ja Totril. Näiden valmisteiden vesistörajoitus muuttui 15 metristä 25 metriin.

SATU LEHTONEN

Tukesin hyväksymät kasvinsuojeluaineet ja käytön rajoitukset löytyvät osoitteesta tukes.fi/kasvinsuojeluaineet.

Viroon EU:n suurin maitotila

Suomalaisen omistamalle tilalle tulee 4 000 lypsävää

TALLINNA

Turha kainostelu ei kuulu suomalaisen investointipankkiiri **Joakim Heleniuksen** tapoihin. Mikäli Heleniuksen johtaman maatalousyritys Trigon Agri A/S:n suunnitelmat toteutuvat, on muutaman vuoden päästä Keski-Virossa EU:n mahtavin maitotila.

Yhtiö tiedottaa, että se on yhdistämässä Järvamaan maakunnassa sijaitsevaa Väätsan tilaa sekä naapurimaakunnassa Raplamaan puolella sijaitsevaa Kaiun tilaa.

Tilat sijaitsevat noin 90 kilometrin päässä Tallinnasta ja noin 40 kilometrin päässä toisistaan.

Tällä hetkellä Väätsassa ja Kaiussa on yhteensä 2 300 lypsylehmää, mutta Trigon Agrin on tarkoitus kasvattaa määrää 4 000 lypsävään.

Nuorkarjaa tilalle tulee samoin 4 000 päätä.

Yhtiö kertoi yrityskaupasta tiedottaessaan, että suurtilan tavoitteena on tuottaa viiden vuoden kuluttua 48 miljoonaa kiloa maitoa vuodessa.

Väätsan tila on jo nyt maidontuotantomäärältään Viron suurin maatila.

Laidun- ja viljelymaata suurtilalla tulee olemaan 6 000 hehtaaria. Tällä määrällä Trigon Agri kaavailee pystyvänsä tuottamaan 80 prosenttia tilan karjan tarvitsemasta ravinnosta.

Trigon osti kolhoositilan

Väätsan tilan Trigon Agri osti aiemmin tänä keväänä 7,3 miljoonan euron kauppahintaan. Vaatimattomassa kolhoosihenkisessä kunnossa oleva tila menee yritysoston ja tilojen yhdistämisen myötä täyteen remonttiin.

TRIGON AGRI

Väätsassa ja Kaiussa on yhteensä 2 300 lypsävää, mutta määrää on tarkoitus kasvattaa 4 000:een.

Kaiun tila sijaitsee Raplamaan maakunnassa

Kaiun tila on ollut Trigan Agrin omistuksessa vuodesta 2006.

Uuden tilan kunnostamiseen yritys aikoo investoida lähivuosien aikana 20 miljoonaa euroa.

Kaiun tilalla asiat ovat jo paremmassa kunnossa. Tila on ollut Trigon Agrin omistuksessa vuodesta 2006 lähtien. Sinä aikana tila on kasvanut Viron toiseksi tuottavimmaksi maitotilaksi, jossa lehmien vuosituotannon määrä on noussut 6 000 maitokilosta viime vuoden 9 500 kiloon.

Vuonna 2011 Virossa lehmien keskimääräinen vuosituotanto oli maatalouden tuottavuutta tilastoivan Eesti Jõudluskontrolli Keskuksen mukaan 7 756 maitokiloa.

Tilalle tulossa biokaasulaitos

Tilojen yhdistäminen ei tuo mukanaan pelkästään uusien navetoiden rakentamista.

Trigon Agri tiedottaa, että se on ottanut tavoitteekseen olla maailmanlaajuisesti merkittävä toimija ympäristöystävällisessä maidontuotannossa. Sitä silmällä pitäen yritys rakentaa suurmaatilalle Baltian ja Pohjoismaiden suurimman maatilalla sijaitsevan biokaasulaitoksen.

Tuotantoteholtaan 3 megawatin laitoksen avulla yritys sanoo pystyvänsä hyödyntämään kaiken tilalla syntyvän lietteen, lannan ja biojätteen ja tuottamaan niistä sähköä, lämpöä ja lannoitetta.

Vuonna 2006 perustettu Trigon Agri on Venäjällä, Ukrainassa ja Virossa toimiva maatalousalan yritys, joka omistaa noin 193 000 hehtaaria maata. Virossa Trigon Agri omistaa nyt syntyvän suurtilan lisäksi myös Saarenmaalla sijaitsevan, 650 lehmän Karlan tilan.

SILJA HURSKAINEN

Suomenhevosella sukusiitoksen vaara

Suomenhevosen tilanne on hyvä verrattuna moneen muuhun Euroopan kylmäverirotuun. Silti sitäkin uhkaa perimän kaventuminen.

Näin arvioi **Anni Lehto** opinnäytetyössään. Lehto valmistuu kesäkuussa agrologiksi Hämeen ammattikorkeakoulun maaseutuelinkeinojen koulutusohjelmasta. Suomenhevonen tarvitsee Lehdon mukaan suojelua sekä tehokkaan markkinointisuunnitelman.

Sukusiitos lisääntyy

Maamme hevosmäärä on viime vuosina kasvanut, mutta suomenhevosten määrä on pysynyt vakaana.

Lehdon mukaan huolestuttavinta on astutus- ja varsomismäärien väheneminen, mikä ennustaa suomenhevosten määrän laskua.

Aktiivisia siitoshevosia ei ole tarpeeksi elinvoimaisen hevospopulaation ylläpitämiseksi. Lehdon mukaan sukusiitos on lisääntynyt nopeasti.

Lisää ammattimaisuutta

Lehto ehdottaa tilanteen ratkaisuksi muun muassa nuorempien hevosten käyttöä siitoksessa sekä kilpaurien alun aikaistamista.

Suomenhevostoimintaa pitäisi lisäksi saada ammattimaisemmaksi.

Kasvattajia pitäisi motivoida tuottamaan kysyntää vastaavia varsoja.

Hevosalan ammattilaisten ja harrastajien sekä rotuyhdistysten välinen yhteistyö on suomenhevosen säilymisen tukijalka, Lehto arvioi.

Yhteistyön kehittäminen, yhtenäinen markkinointi ja suomenhevosen brändi edistävät rodun näkyvyyttä myös hevosalan ulkopuolella.

Kansainvälisyys tarjoaa mahdollisuuksia: kansainvälisesti tunnettuna rotuna suomenhevonen olisi entistä kilpailukykyisempi ja halutumpi. Se edistäisi kasvatustoimintaa ja kohentaisi rodun tilaa.

Markkinointipotentiaalia suomenhevosella riittää. Monipuolisena rotuna se sopii niin urheilu- kuin harrastehevoseksi. Väri- ja tyyppikirjoa riittää, ja pisteenä iin päällä on rodun persoonallisuus.

SATU LEHTONEN